

โดย นายเอนก อยู่เย็น รองเลขาธิการ และโฆษก
สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2568 ก.ล.ต. ได้เผยแพร่บทความเรื่อง “ก.ล.ต. ทำอะไรกับทุนเทา” ซึ่งน่าจะทำให้เห็นภาพรวมและรายละเอียดการดำเนินการของ ก.ล.ต. ได้ชัดเจนมากขึ้นนะครับว่า ที่ผ่านมา ก.ล.ต. ทำอะไรไปบ้างแล้ว และตอนนี้กำลังทำอะไรอยู่ รวมทั้งมีแผนจะทำอะไรต่อไป เพื่อสกัดกั้นและยับยั้งทุนเทาไม่ให้เข้ามาใช้ตลาดหุ้นและตลาดสินทรัพย์ดิจิทัลเป็นช่องทางการกระทำผิด ไม่ว่าจะเป็นการเข้ามาในรูปแบบνομินี บัญชีม้า และการครอบงำกิจการ

สำหรับท่านที่สนใจอ่านบทความฉบับเต็มสามารถเข้าไปที่เว็บไซต์สำนักงาน ก.ล.ต. ที่หัวข้อข่าว/ข้อมูลตลาดหุ้น และคลิกเลือก “บทความ” ได้เลยครับ ส่วนท่านที่ไม่สะดวกผมขอหยิบประเด็นที่สำคัญ ๆ มาเล่าให้ฟังแบบสรุปกันอีกครั้งครับ

ผู้ประกอบการฯ ต้องรู้ “ตัวตนที่แท้จริง” ของลูกค้า

โดยปกติพวกทุนเทาจะเข้ามาในตลาดหุ้นและตลาดสินทรัพย์ดิจิทัลจะต้องผ่านผู้ประกอบการหลักทรัพย์ (บล.) และผู้ประกอบการสินทรัพย์ดิจิทัล ดังนั้นเพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ประกอบการฯ ภายใต้อำนาจกำกับดูแลของ ก.ล.ต. ถูกใช้เป็นช่องทางการกระทำผิด ก.ล.ต. จึงกำหนดให้มีกระบวนการทำความรู้จักตัวตนของลูกค้า (KYC) และการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (CDD) เพื่อให้ “รู้ตัวตนที่แท้จริงของลูกค้า” ก่อนใช้บริการ และต้อง “ปฏิเสธการให้บริการ” หากลูกค้าไม่ให้ข้อมูล มีข้อมูลไม่เพียงพอ ไม่เป็นปัจจุบันจนไม่สามารถระบุตัวตนได้ นอกจากนี้ในกรณีสินทรัพย์ดิจิทัลยังมีการจัดกลุ่มลูกค้าตามความเสี่ยงเพื่อจำกัดวงเงินในการถอนทรัพย์สินต่อวัน

และเพื่อยกระดับการดำเนินการให้เข้มข้นขึ้นอีก ก.ล.ต. ร่วมกับสมาคมผู้ประกอบการสินทรัพย์ดิจิทัลไทย (TDO) จัดทำ Industry Standards ในการป้องกันและจัดการบัญชีม้าของอุตสาหกรรมสินทรัพย์ดิจิทัล เช่น หากพบเหตุอันควรสงสัยว่าลูกค้าอาจเป็น “บัญชีม้า” ต้องระงับการให้บริการหรือตรวจสอบเชิงลึก (Enhanced Due Diligence: EDD) ทันที และ ก.ล.ต. ยังออกเกณฑ์ shared responsibility ที่กำหนดให้ผู้ประกอบการสินทรัพย์ดิจิทัลต้องร่วมรับผิดชอบความเสียหาย หากละเลยไม่ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนดจนเป็นเหตุให้ลูกค้าได้รับความเสียหาย

หลังจากนี้ ก.ล.ต. จะร่วมกับ ปปง. สื่อสารความคาดหวังต่อผู้ประกอบการฯ ในการทำ KYC/CDD กรณีที่เป็นลูกค้าในกลุ่ม “ต้องจับตามองเป็นพิเศษ” หรือมีพฤติกรรมต้องสงสัย ต้องเพิ่มความเข้มข้นในการทำความรู้จักตัวตนของลูกค้า (enhanced KYC/CDD) รวมทั้งเน้นย้ำหน้าที่ในการติดตามธุรกรรมและรายงานธุรกรรมที่น่าสงสัย (Suspicious Transaction Report) ให้ ปปง. ตามกฎหมายฟอกเงิน

ก.ล.ต. ติดตามและตรวจสอบผู้ประกอบการฯ เข้มข้น

นอกจากกำหนดหน้าที่สำหรับผู้ประกอบการฯ ในการทำ KYC/CDD แล้ว ก.ล.ต. ยังมีการตรวจสอบการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย ทั้งการเข้าตรวจตามรอบระยะเวลาที่กำหนด และเมื่อ “มีประเด็น” ก.ล.ต. จะขอให้ชี้แจงและตรวจสอบต่อไป เช่นในช่วงนี้ที่มีข้อสงสัยว่า อาจมีผู้ประกอบการฯ ผ่าฝืนมาตรฐานในการทำ KYC/CDD ซึ่ง ก.ล.ต. ไม่ได้ตั้งใจครั้น อยู่ระหว่างตรวจสอบ บล. และผู้ประกอบการฯ สิ้นทรัพย์ดิจิทัล และขอยืนยันอีกครั้งนะครับว่า หากพบการกระทำผิด ก.ล.ต. พร้อมบังคับใช้กฎหมายทันทีครับ

ก.ล.ต. กำหนดให้ผู้ประกอบการฯ สิ้นทรัพย์ดิจิทัลต้องจัดทำรายงานธุรกรรมของลูกค้าอย่างครอบคลุมทั้งธุรกรรมการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล การฝากถอนเงินบาท และการฝากถอนสินทรัพย์ดิจิทัลผ่านกระเป๋าเงินดิจิทัล (wallet) หรือการโอนระหว่าง wallet ของลูกค้า ผ่านระบบ e-Reporting ที่ ก.ล.ต. พัฒนาขึ้นเพื่อช่วยให้สามารถกำกับดูแล ติดตาม ตรวจสอบ และเชื่อมโยงข้อมูลผู้ทำธุรกรรมกับรายละเอียดการทำธุรกรรมได้

นอกจากนี้ ก.ล.ต. ยังมีแนวคิดที่จะปรับปรุงการรายงานข้อมูลของลูกค้าให้สอดคล้องกับแนวทางของกระทรวง DE ซึ่งจะช่วยให้รู้พื้นที่ต้องสงสัยที่มีธุรกรรมหรือเพื่อติดตามเส้นทางธุรกรรม รวมทั้งได้มีการหารือและอยู่ระหว่างเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบธุรกรรมสินทรัพย์ดิจิทัล (forensic tool) ของ ก.ล.ต. เองด้วย

ที่ผ่านมา ก.ล.ต. ยังได้หารือกับ ปปง. ในการออกเกณฑ์ Travel Rule ซึ่งเชื่อว่า เกณฑ์ Travel Rule ที่ออกตามกฎหมายการฟอกเงินฯ จะเป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในการติดตามตรวจสอบเส้นทางเงิน โดย ก.ล.ต. พร้อมกำหนดให้ผู้ประกอบการฯ สิ้นทรัพย์ดิจิทัลปฏิบัติตามเกณฑ์ และให้ความร่วมมือกับ ปปง. อย่างเต็มที่ เมื่อ ปปง. มีการติดตาม ยึดอายัด และนำสินทรัพย์มาคืนให้ผู้เสียหาย

เร่งสกัดทุนเทาครอบงำกิจการ

สำหรับบริษัทจดทะเบียน ต้องเปิดเผยกลุ่มผู้ถือหุ้นใหญ่ที่มีอิทธิพลในการกำหนดนโยบายและการจัดการ ซึ่งทำให้ผู้ลงทุนตรวจสอบได้ว่า ใครเป็น “เจ้าของตัวจริง” (Ultimate Beneficial Owner : UBO) ขณะที่ผู้ถือหุ้นมีหน้าที่รายงานการถือหุ้น และการทำคำเสนอซื้อหลักทรัพย์ (Tender Offer) ตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่ง ก.ล.ต. มีการตรวจสอบการทำหน้าที่ของผู้ถือหุ้น กรรมการและผู้บริหารอย่างเข้มข้นและดำเนินการตามกฎหมายเมื่อพบการกระทำผิด รวมทั้งพร้อมสนับสนุนและร่วมมือกับ ปปง. ในการเสนอแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในส่วนของการรายงานข้อมูลผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงด้วย

นอกจากนี้ ก.ล.ต. อยู่ระหว่างเปิดรับฟังความคิดเห็นในการปรับนิยามผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของผู้ประกอบการฯ ให้ครอบคลุมถึง “บุคคลผู้มีอำนาจควบคุมเหนือผู้ประกอบการฯ หรือหุ้นของผู้ประกอบการฯ” เพื่อให้รู้ว่า ใครเป็นเจ้าของตัวจริงได้อย่างชัดเจน และเป็นการป้องกันไม่ให้ผู้ประกอบการฯ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการสกัดกั้นเงินเทา ถูกครอบงำโดยกลุ่มทุนเทา ท่านที่สนใจสามารถร่วมแสดงความคิดเห็นได้ที่เว็บไซต์สำนักงาน ก.ล.ต. จนถึงวันที่ 9 มกราคม 2569 ครับ

ในกระบวนการตรวจสอบและการดำเนินการตามกฎหมาย ก.ล.ต. ยึดมั่นในการดำเนินการอย่างเท่าเทียม โปร่งใส และเป็นไปตามกระบวนการทางกฎหมาย (due process of law) โดยไม่เปิดเผยรายชื่อบุคคล ข้อมูล หรือจำนวน บริษัทที่อยู่ระหว่างดำเนินการตรวจสอบ เพื่อให้กระทบสิทธิผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และบริษัทจดทะเบียน รวมทั้ง กระทบต่อพยานหลักฐาน ซึ่งผมยืนยันได้ว่า ก.ล.ต. ดำเนินการอย่างเต็มที่ในการตรวจสอบรายงานการถือหุ้นและการครอบงำกิจการ (ไม่เกี่ยวกับผลการดำเนินงานหรือการซื้อขายหลักทรัพย์) ซึ่งกระบวนการเหล่านี้ ก.ล.ต. ได้เร่ง หารือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาโดยตลอด และเมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ของ ก.ล.ต. จะเปิดเผยข้อมูลให้ทุกท่านทราบต่อไปครับ

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)

“ก.ล.ต. ดูแลตลาดทุน เพื่อให้คุณมั่นใจ”